

Volop in ontwikkeling

SAMENWERKEN AAN EEN AANTREKKELIJKE VO-MBO ROUTE VOOR ECONOMISCHE OPLEIDINGEN

In de regio Weert hebben Philips van Horne (vo) en Gilde Opleidingen (mbo) de handen ineen geslagen om een betere aansluiting tussen de gemengde leerweg van het vmbo en de economische niveau 3 en 4 opleidingen van het mbo te realiseren. Een samenwerking die tot stand kwam in een periode waarin volop ontwikkelingen plaatsvonden, rondom de nieuwe leerweg en de praktijkgerichte programma's. Maaike Verkooijen, teammanager van de economische opleidingen van Gilde Opleidingen en Ruben Hulleman teamleider mavo van de Philips van Horne, blikken met ons terug op de roerige tijd waarin binnen het leerlab Weert de samenwerking vorm kreeg en neemt ons mee in de plannen voor de toekomst.

Welke ambitie hadden de scholen bij de start van het leerlab?

"In Weert zetten we in op een doorlopende leerroute van vmbo gl naar mbo niveau 3/4, in een economische richting. Philips van Horne, de vo-school met wie we samenwerken, was altijd al bewust bezig met een praktijkgerichte opleiding. Niet voor niets bieden zij, naast havo, vmbo GL aan, en niet de theoretische leerweg. Binnen GL bieden zij een breed profiel D&P aan, met daarbinnen vier oriëntaties of leerlijnen met keuzevakken, waaronder Economie & Ondernemen. Vanuit het Gilde werken we met vier economische opleidingen samen om uiteindelijk tot een betere aansluiting te komen.

Voor het vmbo was het belangrijkste doel van de samenwerking om leerlingen een bewuste keuze te laten maken voor vervolgonderwijs en te zorgen voor een goede inhoudelijk aansluiting tussen het vmbo- en mbo-programma: een realistisch beroepsbeeld dus en geen onnodige overlap in onderwijsinhoud. Voor ons, vanuit het Gilde, was het daarnaast ook belangrijk om leerlingen kennis te laten maken met de opleidingen en de school. Uiteindelijk willen we leerlingen op de goede plek krijgen en behouden voor de regio.

Onze gezamenlijke ambitie is om bepaalde keuzedelen van het mbo te laten indalen in het vmbo. We waren wel zoekende: willen we een doorlopende leerlijn ontwikkelen voor de huidige opleidingen? Of gaan we vol inzetten op de nieuwe leerweg? We hebben in eerste instantie ingezet op de wens om de nieuwe leerweg samen te ontwikkelen. Een belangrijke component

daarvan is het werken met realistische en contextrijke bedrijfsopdrachten. Wij hebben als mbo een rijk netwerk aan bedrijven dus kunnen deze ervaring inzetten. Ook ten aanzien van verwachtingsmanagement: bedrijven kijken logischerwijs naar het product dat aan het eind wordt opgeleverd, terwijl voor het onderwijs het leerproces de belangrijkste opbrengst

is. Bedrijven moet je hier goed in meenemen, zodat zij de juiste verwachtingen hebben. Wat we in elk geval niet willen is dat we vanuit meerdere scholen dezelfde bedrijven gaan overspoelen. Een wens is daarom ook om te komen tot één regionaal loket voor bedrijven."

Welke belangen spelen zoal een rol bij de samenwerking in het leerlab?

“In Weert worstelen we met studentenaantallen: het is een krimpregio, Eindhoven heeft een aantrekkingskracht en studenten kunnen zich met een OV-jaarkaart makkelijk verplaatsen. Tegelijkertijd is de roep in de arbeidsmarktregio om jongeren enorm. Dat was voor ons de belangrijkste aanleiding om met het voortgezet onderwijs in de buurt in gesprek te gaan. Vanuit het mbo willen we graag leerlingen opleiden in Weert voor de regionale arbeidsmarkt.

We zagen dat studenten met een zorgrichting vaak wel in de regio blijven, daar is al veel geïnvesteerd in een goede doorlopende leerlijn. Bij de economische opleidingen zien we over de hele linie een krimp. Terwijl elke student die bij ons weggaat met een economisch diploma binnen no time een goede baan krijgt. Er is echt een enorme behoefte bij bedrijven in de omgeving. Toch denken jongeren en hun ouders nog vaak: ‘kies maar voor de zorg, dan leer je een specifiek vak, of ga naar het havo als je algemener wil worden opgeleid.’ Zeker economisch-opgeleide leerlingen hebben de neiging om te kiezen voor het havo.

Ze zien dat als een aantrekkelijker perspectief dan naar het mbo, en wellicht van daaruit door naar het hbo. Dit maakt dat er verschillende belangen een rol spelen. Enerzijds is het voor de Philip van Horne, dat naast vmbo GL ook havo aanbiedt, de doorstroom naar het havo een

heel legitieme route. Anderzijds merken zij ook dat sommige havisten daar niet altijd op hun plek zitten. Zij waren dus ook zoekende, hoe kunnen we jongeren op de voor hen juiste plek krijgen. Het gaat niet om de meest praktische of de hoogst haalbare route, maar om de best passende plek voor een individuele leerling. En daar moeten we een aantrekkelijke route voor hebben.”

Wat is je zoal opgevallen in de samenwerking?

“Wat mij echt verbaasde was dat we, ondanks dat we als scholen echt op steenworp afstand zitten van elkaar, elkaar nauwelijks kenden. Op bestuurlijk niveau was er wel een relatie tussen de scholen. Ook waren er beleidsmedewerkers die scholen bezochten en bestond er een decanenkring. Maar de kracht is dat nu ook de docenten elkaar weten te vinden! In eerste instantie gingen de teamleiders met elkaar in gesprek. Toen we besloten om als leerlab verder te gaan, hebben we allereerst de docenten bij elkaar gebracht. Je ontdekt dan pas dat je onvoldoende weet wat de ander doet, qua onderwijsinhoud. Er bleek best veel overlap te zijn tussen het vierde jaar vmbo en het eerste jaar mbo.

We hebben toen een ontwikkelgroep ingericht met docenten vanuit het vo en het mbo. Eens in de zes weken zitten zij een dagdeel bij elkaar en zijn zij bezig om samen de nieuwe opleiding te ontwikkelen. Het was fijn dat we een externe procesbegeleider hadden aangetrokken met ervaring in

Ruben Hullemans

Maaike Verkooijen

veranderprocessen. Hij hield ons scherp als we het weer eens te groot wilden maken of de focus dreigden te verliezen. Dan bedachten we ineens: moeten we ook niet iets met de havo? Of: is het niet beter om het hele didactische concept om te gooien? De begeleider bracht het dan weer terug naar de kern.

Wat ook mooi is om te zien, is dat de samenwerking allerlei bijvangsten heeft opgeleverd. Doordat docenten elkaar makkelijker weten te vinden, bellen ze elkaar ook voor andere zaken. 'Ik zoek nog materiaal voor dit en dit vak' of 'ik zoek een bedrijf'. Een van onze docenten, een zij-instromer die nu bezig is met de lerarenopleiding, is stage gaan lopen bij Philips van Horne."

Waar staan jullie nu en waar werken jullie naartoe?

"We hebben best een lange aanloop nodig gehad. Er waren veel onduidelijkheden om ons heen, vooral voor het vmbo: of en wanneer de nieuwe leerweg er zou komen en waar het praktijkgerichte programma zich op zou gaan richten. Wat het ook complex maakt is dat Philips van Horne een GL-opleiding heeft met een breed D&P programma en we tegelijkertijd de samenwerking vormgeven met een relatief smal mbo, gericht op de economische opleidingen. Dat alles zorgde ervoor dat we een wat aarzelende opstartfase kenden en voor de zomer eigenlijk maar één keer bij elkaar zijn geweest. Onze ambitie is nog steeds om een leerroute te ontwikkelen met keuzedelen die kunnen indalen in het vmbo. We zijn nu een projectplan aan het schrijven, zodat we een goede basis hebben om ook na de subsidieperiode gezamenlijk op voort te bouwen: dit willen we de komende jaren gaan doen. Onderdeel van het

projectplan is dat we één keuzedeel van het mbo alvast willen laten starten op het vmbo. Waarschijnlijk ondernemend gedrag of duurzaamheid. Dat keuzedeel zal plaatsvinden op de locatie van het Gilde, maar we bouwen het geleidelijk op: eerst gaan docenten van het mbo naar het vmbo voor gastlessen en opdrachten, het laatste stuk komen de vo-leerlingen naar het mbo.

Wat ons betreft is zo'n keuzedeel nog niet de eindstreep. Uiteindelijk streven we ernaar om zoveel mogelijk economische opleidingen in de lucht houden en deze modulair te maken. Er zijn nu zoveel verschillende uitstroomgebieden, terwijl het bedrijfsleven het helemaal niet zo belangrijk vindt welke specifieke uitstroom een economiestudent heeft. Zij zeggen vooral: 'zorg voor een brede economische basis, waarin juridische, commerciële en bedrijfsadministratieve aspecten aan bod komen. De vakspecifieke verdieping leren wij daarna aan.' Op het vmbo kun je dan ook al vroeg oriënteren op algemene economie. Wat we uiteindelijk willen is dat het een sterke, doorlopende route vmbo-mbo is die als zinvol en gewild alternatief wordt gezien voor de route via de havo, zodat er voor elke leerling een passende plek is."

Nieuwsgierig?

Lees hier meer over het leerlab uit Weert.